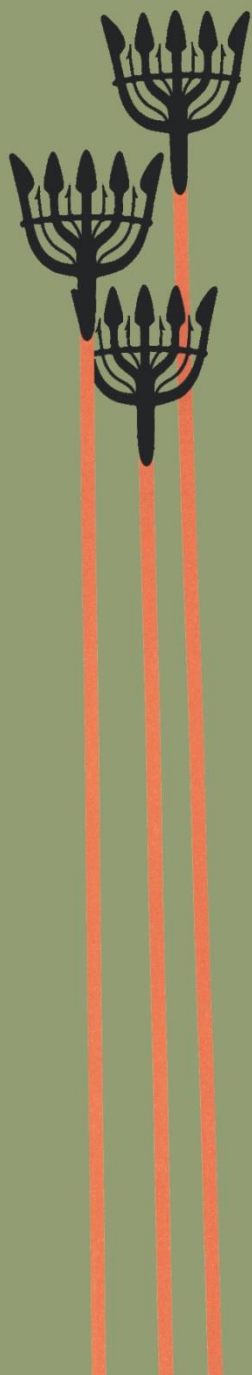

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2019:28

RAÄ Lösen 1:1 - Lyckå slottsruin Arkeologisk kontroll 2019

Lösen socken, Karlskrona kommun

Mikael Henriksson

Rapport 2019:28

RAÄ Lösen 1:1 – Lyckå slottsruin Arkeologisk kontroll 2019

RAÄ Lösen 1:1 – Lyckå slottsruin. Arkeologisk kontroll 2019.

Lösen socken
Karlskrona kommun
Blekinge län

Mikael Henriksson

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

www.blekingemuseum.se

© 2019 Blekinge museum

Omslagsfoto: Grävning vid Lyckå slottsruin. Fotografi mot NOO av Mikael Henriksson

© Lantmäteriverket, Gävle. Dnr i2018/00107, LMV.

RAÄ Lösen 1:1 – Lyckå slottsruin. Arkeologisk kontroll 2019

Innehåll

Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Syfte och tillvägagångssätt	6
Resultat	7
Figurförteckning	8
Administrativa uppgifter	8
Källor	8

Bakgrund

Inför en förestående kabelschaktning vid Lyckeby slottsruin hösten 2019, bedömde Länsstyrelsen i Blekinge att delar av fornlämningsområdet kunde komma att påverkas av exploateringen. Av den anledningen uppdrog man åt Blekinge museum att utföra en arkeologisk kontroll i direkt anslutning till schaktningsarbetet. Uppdraget utfördes 2019-11-01 och föreliggande rapport utgör en redovisning av dess resultat.

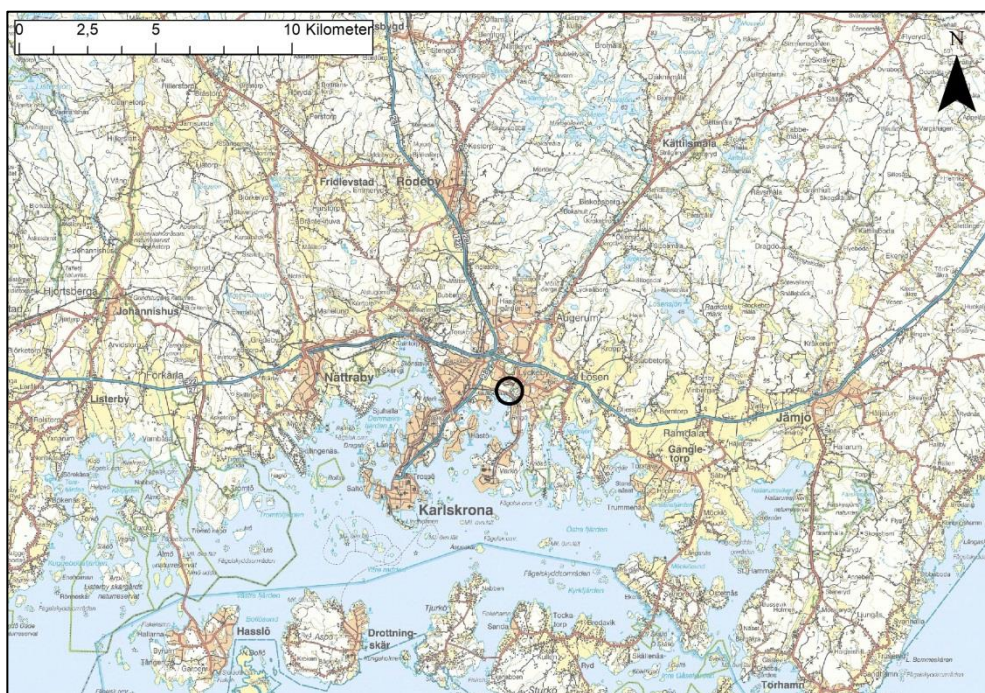

Fig.1 - Undersökningsområdet i förhållande till Karlskrona tätort.

Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet ligger fågelvägen cirka fem kilometer nordost om Trossö och centrala Karlskrona. Lokalen utgörs av ett markerat höjdparti på den västra sidan av Lyckebyåns mynning.

Områdets äldre kulturhistoria präglas av den tidigvarande 1400-talsstaden Lyckå, vilken brukar betraktas som sprungen ur äldre maktutövning och samhällsfunktioner i Lyckebyåns närhet, exempelvis kring Lösens kyrka och vid Augerum (se ex Ödman 1983 I resp. 1983 II). Det aktuella arbetsområdet är beläget direkt söder om det gamla stadsområdet för Lyckå stad. Slottet överges och raseras i samband med att stadens rättigheter upphör omkring 1600, till förmån för det då

nyanlagda Kristianopel. Lyckå borg har varit föremål för återkommande arkeologiska insatser under 1900-talet, och ruinen utgörs idag av de konserverade resterna av bottenvåningen till den länsherreborg som byggs på platsen vid 1500-talets mitt. Fornlämning RAÄ Lösen 1 är uppdelad på två undernummer, ett för själva ruinen samt ett för det gränslinjebestämda närområdet (fig.2).

Fig.2 – Fornlämningssmiljön enligt Ortofotot. Ledningsschaktet rödmarkerat.

Syfte och tillvägagångssätt

Den aktuella arkeologiska kontrollen genomfördes i enlighet med Länsstyrelsens beslut enligt 2 kap. 13 och 14 §§ KML (431-3939-19). Häri fastslogs att syftet med undersökningen var att skapa ett förtydligt, antikvariskt underlag för Länsstyrelsens fortsatta hantering av sträckningen för exploateringsschaktet. Schaktning för ledningsdragning skedde längs en drygt 80 m lång sträcka med upp till 0,7 m schaktbredd, ner till ett djup om mellan 0,6 och 0,8 m. I enlighet med undersökningsplanen utfördes den arkeologiska kontrollen löpande under det pågående schaktningsarbetet med grävmaskin. Diagnostiserande grävinsatser för hand gjordes i begränsad omfattning. Dokumentation skedde med digitalkamera och schaktet lägesbestämdes mot digitalt Ortofoto genom manuell inprickning.

Resultat

Grunden utgjordes generellt av gul till gulgrå morän med upp till 0,1 m stenar. I den högre belägna terrängen framkom berggrunden helt ytligt. I den del av schaktet som låg närmast ruinen påträffades ett 0,3 till 0,5 m tjockt och omrört raseringslager bestående av upp till 0,4 m stora stenar, tegel och kalkbruk. I detta lager framkom även relativt rikligt med obrända djurben. Sannolikt sammanhänger det påförda lagret med ett helt sentida syfte att jämna ut ytan sydväst om borglämningen.

Fig.3 – Exploateringsschaktets södra del fotograferat mot NNO.

Mot bakgrund till den arkeologiska kontrollens negativa resultat, ser Blekinge museum inga ytterligare behov av antikvariska insatser inom ramen för det aktuella exploateringsärendet.

Figurförteckning

Fig.1 - Undersökningsområdets placering enligt GSD-Terrängkartan.

Fig.2 – Exploateringsschaktet markerat på Ortofotot.

Fig.3 – Exploateringsschaktets södra del fotograferat mot NNO.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-3939-19
Blekinge museum dnr:	BM2019-275
Undersökningstid:	2019-11-01
Personal:	Mikael Henriksson
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn:	N 6227738, E 540427
Dokumentation:	Mätdata och digitala fotografier förvaras på Blekinge museum.
Fynd:	Inga fynd
Kartanvändning: LMV	LMV . Dnr i2018/00107, ©LMV 2019.

Källor

Ödman, A. 1983:I *Lyckå Medeltidsstaden 47*, RAÄ SHM Rapport.

Ödman, A. 1983:II *Ett stadssamhälles uppkomst och fall. Blekingeboken* årg.61 1983.

Rapportserie 2019

Blekinge museum

2019:1 **Arkeologisk förundersökning i Sölve 2018.** Sölvesborgs socken, Sölvesborgs kommun.

2019:2 **Ekipagekontoret, byggnad 212 – renoveringen 2018.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:3 **Dokumentation av gårdsbyggnad, kv. Borås 6, Karlshamn.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2019:4 **Arkeologisk utredning inför anläggande av VA-ledning i Mörby.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.

2019:5 **Forskningsgrävning Sjöborg och Elleholm 2018.** Elleholms socken, Karlshamns kommun.

2019:6 **Forskningsgrävning Västra Vång 2018.** Johannishus 1:2, Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2019:7 **Kalleberga 1:3 Arkeologisk utredning 2019.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2019:8 **Arkeologisk förundersökning av RAÄ 1003 och 1004.** Bräkne-Hoby sn, Ronneby kommun.

2019:9 **Breddning av muröppning vid Auroraparken, Karlskrona.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:10 **Kruthuset på Ljungskär – klottersanering och skyltuppsättning.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:11 **Tjurkö stenhuggeri – renovering av stenbod.** Tjurkö socken, Karlskrona kommun.

2019:12 **Nedläggning av fjärrvärme inom stadslager RAÄ Karlskrona 77:1.** Arkeologisk förundersökning Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:13 **Alltidhults skola – renovering av kök.** Jämshög socken, Olofström kommun.

2019:14 **Afvelsgärde gård – renovering av balkong.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:15 **Listerby kyrkogård. Vård- och underhållsplan.** Listerby socken, Ronneby kommun.

2019:16 **Lindströmska gården – fasadmålning.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:17 **Rengöring och imålning av RAÄ Listerby 67:1-2 Äggastenarna.** Listerby socken
Ronneby kommun

2019:18 **Kallvattenkuren – invändig ombyggnad.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2019:19 **Palanderska gården – fasadrenovering på Kanslihuset.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:20 **Carl Gustafs kyrka - markarbeten för askgravlund.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2019:21 **Arkeologiska förundersökningar av stenåldersboplatser i Sandviken 2016-2019.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.

2019:22 **Hammarby 17:1 m.fl. Arkeologisk efterundersökning 2019.** Jämjö socken, Karlskrona kommun.

2019:23 **Västra Vång 15:12. Arkeologisk förundersökning av RAÄ Hjortsberga 189 vid grävning för VA 2019.** Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2019:24 **Hotell Humbla – takrenovering.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.

2019:25 **Väg E22 Ronneby Östra – Nättraby.** Arkeologisk utredning steg 1 2019.

2019:26 **Renovering av magasinet, kv. Gulin.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:27 **Sibbaboda VA. Arkeologisk förundersökning 2019.** RAÄ 19:1, Torhamns socken, Karlskrona kommun.

2019:28 **RAÄ Lösen 1:1 – Lyckå slottsruin. Arkeologisk kontroll 2019.** Lösen socken, Karlskrona kommun.

